

*До 200-ї річниці
з дня заснування
університету*

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
учасників Ювілейної XX Міжнародної
науково-практичної конференції
(22–23 лютого 2024 р., м. Харків)**

Харків 2024

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди (Україна),
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна),
Вірменський державний педагогічний університет імені Х. Абовяна (Вірменія),
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія),
Телавський державний університет імені Якоба Гогобашвілі (Грузія),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка (Україна),
Куявсько-Поморська Вища Школа в Бидгощі (Польща)

До 220-ї річниці з дня заснування університету

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
учасників Ювілейної XX Міжнародної
науково-практичної конференції
(22–23 лютого 2024 р., м. Харків)

Харків
2024

УДК [37:001]«20»

Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 3 від 20.03.2024 р.)

Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць учасників Ювілейної XX Міжнародної науково-практичної конференції (22–23 лютого 2024 р., м. Харків) / за заг. ред. К. Юр'євої. — Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2024. — 552 с.

Мови видання: українська, англійська, вірменська, грузинська.

У збірнику представлено результати актуальних наукових досліджень науковців, викладачів, учителів, вихователів, докторантів, здобувачів вищої освіти – учасників Ювілейної XX Міжнародної науково-практичної конференції «Методологія сучасних наукових досліджень» (Харків, 22–23 лютого 2024 р.) з України, Австрії, Бразилії, Вірменії, Грузії, Китайської Народної Республіки, Колумбії Польщі, Словаччини.

Для наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, учителів, вихователів, здобувачів вищої освіти. Може використовуватись у навчальному процесі на всіх рівнях вищої освіти.

Усі статті пройшли рецензування, зберігають авторську редакцію. Всю відповідальність за зміст публікацій несуть автори.

Організаційний комітет конференції:

Юрій БОЙЧУК – голова організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Світлана БЕРЕЖНА – заступник голови організаційного комітету, доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Людмила ГАВРІЛОВА – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики початкової освіти Донбаського державного педагогічного університету (Слов'янськ, Україна)

Нунука ГЕЛДІАШВІЛІ – доктор філології, віце-ректор Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Микола ДАНИЛЮК – доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Маріам ІСПРЯН – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з навчально-наукової роботи Вірменського державного педагогічного університету імені Хачатура Абовяна (Єреван, Вірменія)

Володимир КАРАПЕТАН – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки та методик Вірменського державного педагогічного університету ім. Х. Абовяна (Єреван, Вірменія)

Мака КОЧАУРІ – головний спеціаліст служби інтернаціоналізації та зв'язків з громадськістю Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Світлана КРИШТОФ – заступник голови організаційного комітету, кандидат педагогічних наук, директор Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації Міністерства освіти і науки України (Київ, Україна)

Рузанна ПЕТРОСЯН – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної психології та соціології Вірменського державного педагогічного університету імені Хачатура Абовяна (Єреван, Вірменія)

Алла СОКОЛОВА – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Лела ТАВДГІРІДЗЕ – професор, доктор педагогічних наук, професор департаменту педагогіки Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Володимир ФОМІН – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Заза ЦОТНІАШВІЛІ – професор, директор медіа програм Кавказького міжнародного університету (Тбілісі, Грузія)

Шалва ЧКАДУА – доктор історичних наук, доцент, ректор Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Ія ШИУКАШВІЛІ – головний спеціаліст служби інтернаціоналізації та зв'язків з громадськістю Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Катерина ЮР'ЄВА – заступник голови організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Олександра ЯНКОВИЧ – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри ранньої освіти, спеціальної педагогіки та ресоціалізації Куявсько-Поморської Академії (Бидгощ, Польща); завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)

Грицай С., Слітюк О. Штучний інтелект в галузі NFT мистецтва: підходи до глибокого навчання та творчості	242
Єжова О., Іваницька А. Символізм як особливість проектування творчих колекцій сучасних українських дизайнерів одягу	248
Іскерський І. До питання про необхідність адаптивної підготовки фахівців соціономічного профілю з використанням тайм-менеджменту	253
Kebadze M., Baidurashvili L., Orkodashvili L., Mchedlishvili N. Abolition of the Autocephaly of the Georgian Church and Establishment of Russian Church Rule in Georgia	257
Кобеля З., Коренга Т. Методологічний підхід щодо формування концепції оцінювання потенціалу розвитку підприємств	265
Косяченко К. Важлива роль неурядових організацій у протидії злочинності та співпраця з іншими суб'єктами протидії злочинності	271
Красій М. Порівняльно-правовий метод у сучасному кримінально-правовому дослідженні	274
Нетреба І. Лідерство як чинник розвитку сучасної організації	277
Petrosyants T., Martirosyan M. The Interpretation of the Image of the Armenian King Tigran the Great In the 10th Grade	280
Середа Г. KPI та OKR як вимірники результативності працівників: відмінності та сфера застосування	290
Симисенко І. Цифрові методи в політичних дослідженнях: нові обриси в аналізі політичної участі	295
Сушицька І. Огляд основних методів дослідження у мовознавстві і їх вплив на мовні зміни	300
Храбан Т. Контент-аналіз у дослідженнях соціальних і психологічних явищ	303
Шандар А. Моніторинг у соціальній сфері: функціональний аспект	308
Шерстюк Р., Козловський А., Неділенько В., Плотніков О. Удосконалення управління бізнес-процесами в умовах індустрії 4.0	312
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПЕДАГОГІЦІ ТА ПСИХОЛОГІЇ	317
Avagyan M., Nalbandyan T. Chess as a Means of Developing Communication Capabilities of Senior Preschoolers	318
Азат'ян В. Використання методів мнемоніки в процесі викладання англійської мови студентам-медикам	325
Бацуровська І. Інтеграція інтелектуальних систем у підготовку фахівців професійної освіти з цифрових технологій	329
Бурега Н., Загородній Р., Рутило М., Федорейко В. Застосування хмарно орієнтованих технологій в умовах змішаного та дистанційного навчання	334
Ван Пань, Юр'єва К. Концепція музичного розвитку дитини К. Свонвіка	337
Васильєва О. Підготовка студентського хору до event-art заходів у дистанційному форматі	341
Волкова Н. Використання інформаційних технологій у підготовці майбутніх інженерів-педагогів у сфері харчових технологій	345
Havrilova L. Music Art and Digital Technology: Conceptual Changes of the Nature and Forms of Music Existence	347
Газдик М. Значимість мотиваційно-цільового компонента у сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки	351
Горбатюк Р., Білан Н. Інтерактивні методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в онлайн-середовищі Learning Apps	354
Гушпіт Л. Використання CHAT GPT на заняттях з української мови та літератури	358
Дмитренко В. Дефініційний аналіз понять «компетентність» та «проектна компетентність» у фаховій підготовці майбутнього учителя трудового навчання та технологій	361

Назар БУРЕГА

*доцент, кандидат технічних наук,
доцент кафедри машинознавства та транспорту*

Роман ЗАГОРОДНІЙ

*викладач, кандидат технічних наук
викладач кафедри машинознавства та транспорту*

Микола РУТИЛО

*доцент, кандидат технічних наук
доцент кафедри машинознавства та транспорту*

Валерій ФЕДОРЕЙКО

*професор, доктор технічних наук
професор кафедри машинознавства та транспорту,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. Події пандемії COVID-19 та повномасштабних військових дій в Україні вимушено інтегрували використання програмного забезпечення на основі SaaS-моделі для реалізації освітнього процесу у безпеці та комфорті. Сьогодні все активніше надається перевага дистанційній та змішаній формі навчання, значних обертів набирає віддалена робота, що у свою чергу вимагає від сучасних фахівців умінь володіти хмарно орієнтованим інструментарієм для забезпечення якісної комунікації та миттєвого обміну інформацією.

Ключові слова: хмарні технології, спільна діяльність, змішане навчання, організація освітнього процесу, комп'ютерні технології в освіті.

Abstract: The events of the COVID-19 pandemic and full-scale military operations in Ukraine forced the integration of the use of software based on the SaaS model to implement the educational process in a safe and comfortable way. Today, distance and mixed forms of learning are increasingly preferred, remote work is gaining momentum, which in turn requires modern specialists to be able to use cloud-based tools to ensure high-quality communication and instant information exchange.

Keywords: cloud technologies, joint activity, blended learning, organization of the educational process, computer technologies in education

Постановка проблеми та її актуальність. Значна частина студентів по завершенні пандемії висловила позитивну думку щодо реалізації змішаного навчання, а це вимагає від сучасного викладача розвитку і вдосконалення навичок використання інформаційно-комп'ютерних технологій в освітньому процесі, професійній діяльності та повсякденному житті.

Ріст діджиталізації суспільства розширює можливості для отримання освіти, спрощує доступу до інформації і не прив'язує Вас до конкретного місця перебування та максимально зручно оптимізує комунікацію, а отже підбір програмного забезпечення, яке мало б універсальне рішення для всіх цифрових гаджетів та операційних систем, є важливими елементом в подальшій діяльності [1].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідження наукових праць про застосування технологій хмарних обчислень в освіті науковців Н. Морзе, С. Литвинової, О. Спіріна, С. Семерікова та інших дали підставу стверджувати, що питання підготовки майбутніх фахівців професійної освіти в умовах змішаного навчання потребують додаткового вивчення. Постійний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій вимагає постійного вдосконалення майбутніх фахівців професійної освіти [2].

Мета статті – Аналіз ефективності використання хмарних сервісів та їх класифікація для забезпечення змішаного чи дистанційного навчання в освітніх закладах.

Виклад основного матеріалу. Віддалена освіта та робота стає все більш розповсюдженою та життєво важливою, а отже питання організації ефективної діяльності із проектними групами, члени яких можуть перебувати далеко один від одного, є невід’ємною і над важливою частиною освітньої діяльності.

На початку карантинних обмежень основним джерелом комунікації стали текстові месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp, Facebook тощо), які забезпечували комунікацію за рахунок **чатів із миттєвим обміном повідомленнями**. Ці інструменти були зручними, оскільки учасники освітнього процесу вміли ними користуватися завдяки повсякденному застосуванню в побуті. Це давало перевагу в реальному часі спілкуватися, отримувати завдання та результати їх виконання, а головне – відносно ефективно працювати на будь-якій географічній відстані. Сформовані групи давали можливість миттєво ділитися інформацією між її учасниками, обговорювати та в динаміці приймати рішення чи отримувати відповіді, а доступ до всіх повідомлень чату економив час для повторних роз’яснень, давав можливість формувати архів повідомлень, файлів із цілодобовим доступом до них.

Наступним і не менш важливим кроком в організації дистанційної діяльності стало використанням **відеовикликів та конференцій**, що в умовах ізоляції та відсутності візуально комунікації дало змогу посилити відчуття «особистого контакту». Це позитивно вплинуло на роботу із учнями та студентами, адже відкрився новий ефективний спосіб донесення інформації в режимі реального часу із зоровою (відео) та слуховою (аудіо) взаємодією. Сьогодні це ефективний метод, який дає змогу також скоротити витрати на відрядження чи вирішити певні незручності із плануванням робочого графіку [4]. Сюди слід віднести такі хмарні інструменти як Zoom, Google Meet, а в подальшому популярні вищезгадані месенджери розширили свій функціонал та забезпечили одночасну групову роботу із демонстраціями екрану та записом відеоматеріалів.

Новим кроком у розвитку віддаленої комунікації стала можливість **спільної роботи з документами** в реальному часі, що відкрило можливість працювати онлайн над спільними документами, електронними таблицями, презентаціями тощо [3]. Правки та відгуки додаються фактично в реальному часі, що значно знижує ймовірність непорозумінь чи помилок, які часто виникали при пересиланні документів електронною поштою, месенджерами тощо. Це стало особливо цінним і для організації групової роботи між учнями, студентами, викладачами, які знаходяться географічно далеко один від одного, в різних часових поясах і при цьому можуть одночасно працювати над спільним документом та мати постійний доступ до кінцевої версії файлу.

Сьогодні обмін файлами зазвичай здійснюється через **хмарні сховища**, які дають можливість зберігати дані в мережі (віртуальні диски) і в подальшому просто та ефективно надавати доступ (перегляд, коментування, редагування) іншим користувачам. Синхронізація файлів незалежно від виду цифрових пристроїв та операційних систем,

цілодобовий доступ до різної інформації (зображення, відео та аудіо, документи, папки, архіви, тощо), редагування вмісту в реальному часі, відновлення даних з резервних копій у разі їх втрати та безпека – це базовий функціонал хмарних сервісів, доступних будь-якій людині із доступом до мережі інтернет, цифровим пристроєм та зареєстрованим акаунтом. Сьогодні це ефективно та надійне рішення для віддаленої роботи та освіти [5].

Сучасний ринок хмарних технологій активно розвивається, проте, на нашу думку, лідером у цій сфері є компанія Google із набором сервісів та найбільшим безкоштовним віртуальним диском у розмір 15 Gb. Широкий спектр онлайн інструментів лише в одному акаунті, простий і зрозумілий інтерфейс забезпечує величезний спектр для організації віддаленої діяльності в освіті, науці, професійній та повсякденній діяльності.

При організації дистанційної чи змішаної діяльності важливими є терміни виконання завдань, а отже не менш важливим є середовище, в якому це організовується. Слід враховувати той факт, що студенти можуть перебувати на значній відстані, у різних часових поясах, а отже потрібні інструменти, які допоможуть відслідковувати перебіг процесу здачі виконаних завдань та спільних проектів. **Засоби для організації та керування спільними завданнями** полегшують роботу над проектами та дають змогу учасникам процесу бачити, що виконано, а що ні. Зручним та дієвим інструментом організації віртуального освітнього середовища є платформа Moodle, яка дає змогу ефективно та зручно організувати доступ до навчальних матеріалів, побудувати чітку та зрозумілу структуру онлайн курсу та систематизувати файли, інтегрувати різні хмарно орієнтовані технології, формувати тести різної складності та встановлювати чіткі дедлайни здачі виконаних завдань.

Висновки. Використання сучасних хмарних технологій в освітньому процесу розвивалося поступово. За відносно короткий час ринок даних інструментів розширився і сьогодні дає змогу повноцінно забезпечувати дистанційне чи змішане навчання, офісну віддалену діяльність. Інтеграція хмарних технологій в систему Moodle дозволить значно ефективніше, різноманітніше та доступніше організувати навчання, покращити рівень комунікації для обох сторін (викладача та студента) освітнього процесу. Тому дослідження даного питання є перспективним напрямком для подальшого вивчення.

Список використаних джерел

1. Бурега, Н., Рутило, М., Чорній, Л., & Палихата, М. (2023). Використання інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці фахівців професійної освіти. У *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти. Матеріали VII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (20–21 квітня 2023 р., м. Тернопіль)* (с. 208–210). ТНПУ ім. В. Гнатюка.
2. Горбатюк, Р., Замора, Я., Рутило, М., Сіткар, С., & Бурега, Н. (2023). Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в процесі підготовки фахівців професійної освіти. *Молодь і ринок*, (2(210)), 72–77. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.275471>
3. Горбатюк, Р., Замора, Я., Сіткар, С., & Бурега, Н. (2022). Технологія формування професіоналізму майбутніх фахівців професійної освіти засобами мультимедійних технологій. *Молодь і ринок*, (5(203)), 29–34. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.259584>
4. Федорейко, В., Горбатюк, Р., Замора, Я., & Загородній, Р. (2022). Формування фахових компетентностей майбутніх бакалаврів професійної освіти в умовах дуальної підготовки. *Professional Education: Methodology, Theory and Technologies*, (15), 206–221. <http://dSPACE.tnpu.edu.ua/handle/123456789/27798>
5. Медведовська, О., & Яценко, В. (2020). Використання хмарного сервісу dropbox для спільної роботи над документом. *Актуальні питання природничо-математичної освіти*, (2 (16)), 154–161. <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/10995>